

Sygn. akt IV Pa 30/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Tadeusz Piesowicz (sprawozdawca)

Sędzia SO Małgorzata Czajka

Sędzia SO Anna Miazga

Protokolant sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa S. P.

przeciwko (...) Oddziałowi (...) Oddział w N.

o ustalenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych

na skutek apelacji powoda S. P.

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 marca 2013 roku sygn. akt IV P 28/13

oddala apelację

Sygn. akt IV Pa 30/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 października 2013 roku

Wyrokiem z dnia 18 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu, Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z powództwa S. P. przeciwko (...) Oddziałowi (...) w N. o ustalenie pracy w warunkach szczególnych, oddalił powództwo.

Powyższe orzeczenie zapadło na tle następujących ustaleń faktycznych:

Powód S. P. był zatrudniony w (...) Brygadzie (...) a następnie w (...) Oddziale (...) od 1 sierpnia 1973 r. do 31 stycznia 2007 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku szewca. Do obowiązków powoda należało terminowe wykonywanie napraw obuwia. Praca powoda polegała głównie na wymianie spodów obuwia w całości, doklejaniu spodów skórzanych oraz uzupełnianiu ubytków obuwia.

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji stwierdził, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji powołując się na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, (Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm. oraz z 1998 r. nr 162, poz. 1118) wskazał, że weszło ono w życie w dniu 1 stycznia 1983 r. a więc ma zastosowanie do okresów pracy od czasu jego wejścia w życie. Nieco wcześniej obowiązywało rozporządzenie z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 18 czerwca 1979 r.). Rozporządzenie to weszło w życie w dniu 1 stycznia 1980 r. w miejsce rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia.

Wyżej wymienione rozporządzenie z dnia 4 maja 1979 r. przewidywało w swych załącznikach zaliczenie produkcji spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenia i powlekania tkanin obuwniczych do prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Natomiast rozporządzenie z dnia 10 września 1956 r. nie zaliczało produkcji spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenia i powlekania tkanin obuwniczych do prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Tak więc również z tego względu powód do 31 grudnia 1979 r. nie może mieć ustalonej pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Rejonowy podkreślił, że zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. S. P. wskazał, że posiada interes prawny w ustaleniu wykonywania pracy w warunkach szczególnych „w celu usunięcia obiektywnej niezgodności co do rzeczywistego zatrudnienia realizowanego w spornym okresie, co będzie konieczne dla zweryfikowania różnych uprawnień, które nie są jeszcze zaktualizowane albo mogą być przedmiotem jego potencjalnych roszczeń w przyszłości”. Sąd Rejonowy zaznaczył, że powód pozostaje nadal w zatrudnieniu, przepracował 36 lat i ukończył 60 lat.

Sąd I instancji cytując przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wskazał, że S. P. może wystąpić o ustalenie uprawnień emerytalnych bezpośrednio do organu rentowego. Powołując się na ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo Sądu Najwyższego, Sąd Rejonowy podkreślił, że skoro kwalifikacja określonej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach dla celów emerytalno-rentowych może być dokonywana wyłącznie w postępowaniu przed organem rentowym w sprawie o przyznanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych (ewentualnie w postępowaniu sądowym wywołanym wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego), to pracownik wytaczający w tej materii przed sądem pracy powództwo o ustalenie nie wykazuje w ogóle interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c., niezależnie od tego przeciwko komu (pracodawcy, czy organowi rentowemu) skierował pozew. Sąd I instancji wskazał, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że pracownik nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie stosunku pracy (jego treści), gdy wnosi takie powództwo wyłącznie w celu uzyskania orzeczenia, które ma służyć ustaleniu dowodów lub faktów w innym postępowaniu, w szczególności w sprawach zakresu ubezpieczeń społecznych.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy stwierdził, że powód nie wykazał, że posiada interes prawny a zatem jego roszczenie było bezzasadne.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, który zaskarżył orzeczenie Sądu I instancji w całości zarzucając mu sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że powód wystąpił z powództwem wyłącznie w celu uzyskania orzeczenia, które ma służyć ustaleniu dowodów w innym postępowaniu, tj. w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że w okresie od 1 sierpnia 1973 r. do 31 stycznia 2007 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, że powództwo miało na celu ustalenie rzeczywistego charakteru pracy łączącego powoda z pracodawcą we wskazanym wyżej okresie. Do organu rentowego powód występowałby celem uzyskania prawa do emerytury, w przedmiotowej sprawie natomiast żądał jedynie ustalenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie. Wyrok Sądu I instancji jest prawidłowy.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia dotyczące wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności. Ustalenia te znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym zebranym w sprawie, a ich ocena dokonana została prawidłowo i wszechstronnie. Ocena ta nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów, które to uprawnienie przysługuje wyłącznie Sądowi Rejonowemu. Sąd Okręgowy podziela wszystkie ustalenia Sądu I instancji, przyjmując je za podstawę własnych rozważań.

Apelujący kwestionując wyrok Sądu I instancji zarzucił w apelacji jedynie sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że powód wystąpił z powództwem wyłącznie w celu uzyskania orzeczenia, które ma służyć ustaleniu dowodów w innym postępowaniu, tj. w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Wskazał, że powództwo miało na celu ustalenie rzeczywistego charakteru pracy łączącego powoda z pracodawcą we wskazanym wyżej okresie.

Odnosząc się do powyższego zarzutu wskazać należy, że w orzeczeniu z dnia 5 grudnia 2002 r., I PKN 629/01, na które powoływał się powód, Sąd Najwyższy wskazał, że pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści realizowanego stosunku pracy, jeżeli dochodzone ustalenie ma charakter niemajątkowy lub oparte na nim roszczenia mogą się aktualizować w przyszłości. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie treść stosunku pracy powoda nie budziła wątpliwości. Powód S. P. w spornym okresie, tj. od 1 sierpnia 1973 r. do 31 stycznia 2007 r. był zatrudniony u strony pozwanej na stanowisku szewca, w określonym wymiarze czasu pracy, za uzgodnioną stawkę wynagrodzenia. Jego obowiązkiem było wykonywanie ściśle określonej pracy. W związku z tym, zdaniem Sądu Okręgowego treść stosunku pracy, w którym pozostawał S. P. nie budzi żadnych wątpliwości. Jak słusznie wskazał Sąd I instancji powołując się przy tym na liczne poglądy Sądu Najwyższego, pracownik nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie treści stosunku pracy, gdy wnosi takie powództwo wyłącznie w celu uzyskania orzeczenia, które ma służyć ustaleniu dowodów lub faktów w innym postępowaniu, w szczególności w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podkreślenia wymaga, że S. P. zarówno w pozwie, jak i w apelacji konsekwentnie posługiwał się pojęciem „zatrudnienia w szczególnych warunkach”. Na okoliczność takiego właśnie zatrudnienia powoda zostali również przesłuchani świadkowie. Sformułowanie „zatrudnienie w szczególnych warunkach” pochodzi z rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i odnosi się bezpośrednio do uprawnień emerytalnych. Z treści pozwu wynika, że powód zwracał się już w przeszłości do pracodawcy o uznanie, że praca na stanowisku szewca była zatrudnieniem w szczególnych warunkach, w 2011 r. występował do Sądu Pracy o ustalenie zatrudnienia w warunkach szczególnych (postępowanie zostało umorzone, ponieważ ostatecznie cofnął on pozew), jak również zwracał się z tą sprawą do Państwowej Inspekcji Pracy. W związku z tym, w ocenie Sądu Okręgowego z intencji powoda wynika, że zasadniczym celem dla którego chce on dokonać ustaleń w zakresie charakteru zatrudnienia są wyłącznie ewentualne przyszłe roszczenia. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego prezentowane w postanowieniu z dnia 19 stycznia 2012 r., I PK 108/11, na które powołał się Sąd Rejonowy uzasadniając zaskarżony wyrok. Sąd Najwyższy w orzeczeniu tym podkreślił, że skoro kwalifikacja określonej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach dla celów emerytalno-rentowych może być dokonywana wyłącznie w postępowaniu przed organem rentowym w sprawie o przyznanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych (ewentualnie w postępowaniu sądowym wywołanym wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego), to pracownik wytaczający w tej materii przed sądem pracy powództwo o ustalenie nie wykazuje w ogóle interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c., niezależnie od tego przeciwko komu (pracodawcy, czy organowi rentowemu) skierował pozew.

W niniejszej sprawie powód w toku postępowania przed Sądem Rejonowym, jak również w czasie postępowania apelacyjnego w żaden sposób nie wykazał interesu prawnego w ustaleniu szczególnego charakteru swojego zatrudnienia. Nie wykazał również do jakich ewentualnych roszczeń ustalenie takie miałyby mu posłużyć. W ocenie

Sądu Okręgowego nic nie stoi na przeszkodzie by S. P. złożył do ZUS wniosek o przyznanie emerytury i w postępowaniu przed organem rentowym dowodził szczególnych warunków swojej pracy.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jak bezzasadną.

Ref. SSR M. Wójcik